

DAIVA SINKEVIČIŪTĖ

Vilniaus universitetas

VAIDA GRINIŪTĖ

Vilniaus universitetas

ISPANIŠKI VARDAI LIETUVOS VARDYNE 1991–2010 M.

ESMINIAI ŽODŽIAI: vardas, ispaniškas vardas, ispaniškos kilmės vardas, ispaniškos formos vardas, vaikų vardai.

Pastarųjų dviejų dešimtmečių Lietuvos vaikų vardyne ryškėja nauji vardų davimo polinkiai, iš kurių vienas – retėjantys patys populiariausi asmenvardžiai (Sinkevičiūtė 2014: 3–8; 2014a: 3–8)¹. Vis dėlto bendras vaikų vardų skaičius rodo, kad šiais asmenvardžiais vaikai vadinami rečiau ne tik todėl, kad jų gimsta mažiau, bet ir dėl to, kad tėvai vis labiau linksta vaikams duoti naujus, iki šiol nevertotus ar mažai žinomus vardus, kuriuos skolina iš kitų kalbų ar sukuria patys.

Dabartiniame lietuvių vardyne šalia skirtingų chronologinių sluoksnių baltiškų vardų, kalendarinių krikštavardžių paplitę ir naujieji skolintiniai vardai: anksčiau neduoti iš kitų kalbų perimti asmenvardžiai bei Lietuvoje vartojamų krikščioniškos kilmės vardų variantai ar jų trumpiniai (LVKŽ 32–33). Įprasta manyti, kad šie svetimvardžiai Lietuvoje pradėjo plisti nuo trečio ar ketvirto XX a. dešimtmečių iš literatūros ir muzikos kūrinių, atsiradus televizijai – iš kino filmų (LVKŽ 32–33) ir vėliau – iš serialų². Pastaraisiais dešimtmečiais skolintinių vardų plitimą skatino ir kitos informacijos, komunikacijos priemonės – internetas, spausdinta pseudomokslė informacinė literatūra arba žmonių noras duoti vaikams garsenybių ar jų vaikų vardus ir kt.

Kad lietuvių vardyne 1991–2010 m. šalia baltiškos ir krikščioniškos kilmės vardų plito ir naujieji svetimvardžiai, rodo vardo *Deividas* dažnumas: paskutinį XX a. dešimtmetį jį gavo tiek daug berniukų, kad šis iš anglų kalbos kilęs vardo *Dóvydas* variantas atsidūrė dažniausių 1991–2010 m. vardų dešimtuose (Sinkevičiūtė 2014: 3–9). Šalia kitų svetimos kilmės vardų, jų variantų 2005–2010 m. paplito ir germaniškos kilmės romanizuotas *Ármando* vardas (Sinkevičiūtė 2011: 3–9). Tai rodo, kad pastaraisiais dešimtmečiais vaikai dažnai vadinti naujais skolintiniais vardais, kurių dalis tapo labai populiarūs. Tai paskatino atkreipti dėmesį į vieną šių dienų svetimos kilmės vardų grupę – ispaniškus vardus bei jų inventorių.

¹ Tai pastebima ir Ispanijos vaikų vardyne (Albaigès 2010: 9) ir greičiausiai yra visuotinė dabarties vardų davimo mada.

² Apie tai kalba ir metrikacijos biurų darbuotojai, pvz., žr. Ivašauskaitė 2014, nors jų komentarai vardyno tyrėjui atrodo nepatikimi dėl netiksliai vartojamų sąvokų ir subjektyviai matomų vardų davimo polinkių.

Kaip straipsnio objektas pasirinkti 1991–2010 m. gimusiems Lietuvos Respublikos (toliau – LR) piliečiams duoti adaptuoti ir sugramatinti vardai, perimti iš ispanų kalbos. Tirti pasirinkti tik tie iš ispanų kalbos atėję vardai, kurie su lietuvių kalbos galūnėmis užrašyti pagal jų tarimą. Kai kurie vardai, pvz., *Eloyrà*, turi jau nuo seno nusistovėjusias formas lietuvių kalboje.

Vardų, kurie neturi įprastų lietuvių kalbos galūnių ir neatitinka bendrinės kalbos normų, pvz., *Enrikue, Ines, Isabel, Javier, Karmen, Ricardo, Rocio, Sol* ir kt., buvo atsisakyta. Į tyrimą netraukti ir vardai, turintys formaliuosius gramatinius rodiklius – galūnes, tačiau lietuvių kalboje tariami kitaip, nei rašomi, pvz., *Alejandra, Carmela, Jandra, Rosaria* ir kt.

Visi aptariamieji asmenvardžiai kartu vadinami *ispaniškais vardais*, nes siekta pabrėžti kalbą, kurioje jie susidarė ar iš kurios paplito. Todėl vertinant ispaniškus vardus pagal pamatą išskirti dviejų tipų asmenvardžiai – vardai pagal kilmę ir formą. Ispaniškais vardais pagal kilmę vadinami asmenvardžiai, atsiradę iš ispanų kalbos leksikos, pvz., *Esmerálda, Milagrà*. Ispaniški vardai pagal formą yra asmenvardžiai, kurių pamatas susiformavo ne ispanų kalboje, bet joje jie įgavo kamienų formas, pvz., *Alechándras*, plg. isp. *Alejandro*; *Andresítas*, plg. isp. *Andresito*. Šios vardų grupės atskirtos, nes siekta išryškinti asmenvardžių specifiškumą, joms priskiriant vardus; žodynų nuorodos teiktos tada, kai laikytasi kitos nei LVKŽ pozicijos ar pristatant antrą kilmę.

Taigi pagrindinis straipsnio tikslas – nustatyti, kokiais adaptuotais ir sugramatintais ispaniškais vardais pavadinti LR piliečiai, gimę 1991–2010 m. Siekiant šio tikslo kelti tokie uždaviniai: 1) aptarti ispaniškų vardų tyrimo ir skyrimo problemas lietuvių vardyno kontekste; 2) išskirti ispaniškos kilmės ir formos vardų grupes, nurodyti ispanų kalboje vartojamas jų formas ir susieti su lietuvių kalboje vartojamais jų variantais; 3) nustatyti ispaniškų vardų paplitimo laiką Lietuvoje ir išryškinti jų davimo polinkius tiriamuoju laikotarpiu.

Darbo medžiaga 2006 m. gauta iš Gyventojų registro tarnybos prie LR vidaus reikalų ministerijos tarpininkaujant Valstybinei lietuvių kalbos komisijai (toliau – VLKK) ir papildyta vėlesnių metų vardais. Kelianarius įvardijimus traktuojant kaip atskirus, peržiūrėta daugiau nei 23 tūkstančiai vardų, duotų 1991–2010 m. Lietuvoje ir užsienyje gimusiems LR piliečiams. Pristatant vardus sudėtinių įvardijimų nariai pateikti kaip įprasti asmenvardžiai, šalia vienanaario vardo skaičiaus skliaustuose nurodant kelianarių vardų su tuo asmenvardžiu skaičių tiriamuoju laiku, pvz., *Alòndra* 2 (1), *Esmerálda* 8 (3). Kai tiriamasis vardas buvo tik kelianario įvardijimo narys, tada skaičius prie vardo teikiamas vien skliaustuose. Visų vardų statistika matoma VLKK interneto pasvetaiėje www.vardai.vlkk.lt.

Priklausomai nuo Lietuvos politinių įvykių skirti trijų laikotarpių vardai: svetimvardžiai, duoti nepriklausomos Lietuvos metais (1918–1940 m.), sovietmečiu (1941–1990 m.) ir atkūrus Nepriklausomybę (1991–2010 m.). Pridurtina, kad remiantis 2006 m. duomenimis dalis vardų sovietmečio pradžia priskirti sąlygiškai: turimi duomenys nefiksuoja visų asmenvardžių, kuriais pavadinti XX a. pradžioje gimę vaikai, nes tie asmenys iki 2006 m. jau galėjo būti mirę. Vis dėlto tokia laikotarpių skirtis pasirodė prasminga, nes manyta, kad kiekvienos grupės vardai pasižymi ypatybėmis, kurios priklauso nuo Lietuvos kultūrinės situacijos, politinių ir ekonominių ryšių su kitomis šalimis bei visuomenės informacijos ir komunikacijos priemonių poveikio.

ISPANIŠKŲ VARDŲ TYRIMAS IR JŲ SKYRIMO PROBLEMAS

Iki šiol netirta, kokie ispaniški asmenvardžiai duoti Lietuvos vaikams, bet rašyta apie jų vartojimą. Antanas Salys (1983: 3–5), remdamasis daugiau vietovardžiais nei asmenvardžiais, 1936 m. *Gimtojoje kalboje* aptarė vardų rašybos ir tarimo skirtumus, pristatė kirčiavimo ypatumus. A. Salys (1983: 3–5) kėlė mintį, kad rašant tikrinius ispanų vardus taip, kaip tariama, reikia nenuolti nuo ispaniško tarimo ir išskyrė dėsningumus, kurių patarė laikytis pridėdant lietuvių kalbos galūnes. Atrodo, kad A. Salio siūlytos ispaniškų vardų adaptavimo taisyklės artimos dabartiniams VLKK vardų adaptavimo principams³. Dėl to minėtinas ir Vytautas Ambrazas (2008); jis, aptardamas svetimvardžių adaptavimo principus, pateikė ir ispanų kalbos vardų pavyzdžių.

Vardyno tyrėjų straipsniuose pasitaiko pastabų, kad iš ispanų kalbos leksikos kildinami vardai *Gitana*, *Gitanas* netinkami vartoti dėl jų pamatinio žodžio reikšmės (pvz., Maciejauskienė 1978: 17; 1989: 83). Aptariant, kad daugėja žmonių vardų su įvairiais svetimkilmiais baigmenimis, paminimi ir ispaniški asmenvardžiai *Lolita*, *Rosita* ir kt. (Klimavičius 2004: 19–20). Daugiau atskirų įžvalgų apie ispaniškus vardus, atrodo, nebuvo paskelbta.

Nors Lietuvoje vartojami ispaniški vardai netirti, tačiau dalis jų yra tarp LVKŽ pateiktų svetimvardžių. LVKŽ nurodoma, kad iš ispanų kalbos kilo vardai *Ármandas* (var. *Ařmondas*), *Doloresà* (var. *Dolorosà*), *Elovrà*, *Elovràs*, *Estelà*, *Fernànda*, *Fernàndas*, *Inesà* (var. *Inezà*), *Karmelà*, *Ksaverà*, *Ksavèras*, *Ksavèrija*, *Lolità*, *Rodrìgas* ir *Rosità*. Taip pat rašoma, kad vardai *Benità*, *Benìtas* ir *Ferdinàndas* gali būti susidarę ne tik ispanų, bet ir italų kalbose, o *Elmyrà* laikoma ispanų ir arabų vardu. Pridurtina, kad ne visi vardai įtraukti į LVKŽ nuo pirmų jo leidimų: tik nuo trečio LVKŽ leidimo pasirodė vardai *Ármandas* (var. *Ařmondas*), *Elmyrà*, *Rosità*, *Inesà*, kurios variantu tapo anksčiau LVKŽ nurodyta *Inezà*, ir papildomai įtrauktas vardo *Doloresà* variantas *Dolorosà*. Tai parodo LVKŽ autorių požiūrį į vardyno atnaujinimą: lietuvių vardynas gali būti plečiamas nuosekliai įtraukiant ir svetimos kilmės vardus (dėl to žr. Maciejauskienė 2004: 84).

Taigi dabartinis LVKŽ mini 19 ispaniškų vardų, kurių trys turi variantus. Šie asmenvardžiai dvejopi: vieni kilę iš ispanų kalbos leksikos, pvz., *Doloresà*, o kiti – iš kitų kalbų, tik ispanų kalboje įgijo kamieno formą, pvz., *Inesà*. Todėl aišku, kad priskiriant asmenvardį tam tikros kalbos vardams svarbi ne tik kamieno kilmė, bet ir pokyčiai, dėl kurių vardai įgavo kitas formas. Dar iš LVKŽ pateiktų ispaniškų vardų matyti, kad yra atvejų, kai sunku skirti, kurie vardai susidarė tik ispanų, o kurie – kitose romanų kalbose. Su šia problema susidurta ir tiriant ispaniškus vardus.

Renkant ispaniškus asmenvardžius iš 1991–2010 m. vaikams duotų vardų sąrašo pirmiausia naudotasi LVKŽ. Nustatyta, kad iš visų LVKŽ ispaniškų vardų vaikai nepavadinti dviem jų variantais – *Dolorosà* ir *Inezà*, o kiti vardai duoti. Vis dėlto LVKŽ pasigedus dalies pastarųjų metų vardų⁴ pasitelkti ir kiti šaltiniai. Kaip pagrindinis pasirinktas Roberto Faurė (Robert Faurė) (2008) ispanų vardų žodynas (toliau – DNP), kur apibūdinama daugiau nei 13 tūkstančių

³ Žr. VLKK svetainę, prieiga internete: <http://www.vlkk.lt/lit/nutarimai/svetimvardžiai/adaptavimas.html>.

⁴ Tai dar kartą patvirtintina anksčiau išsakyta mintis, kad LVKŽ turi būti kvalifikuotai plečiamas naujais ne tik savos, bet ir svetimos kilmės vardais (žr. Sinkevičiūtė 2011a: 214).

ispanų kalboje vartojamų asmenvardžių kilmė, pateikiama trumpinių ir kitose kalbose vartojamų vardų variantų, o jį sudarant remtasi naujausiais kitų romanų kalbų vardų žodynais⁵.

Papildomai naudoti Enzijo la Stelos (Enzio la Stella) (2009) italų ir Šantalės Tanė (Chantale Tanet), Tristano Ordė (Tristane Hordé) (2000) prancūzų vardų žodynai, kai tikslinta, kokios vardų formos vartojamos kitose romanų kalbose⁶. Tikrinant vardų kilmės aiškinimus remtasi Rosos ir Volkerio Kolheimų (Kohlheim) (2007) vokiečių vardų žodynu (toliau – GVN). Naudotasi ir vardų interneto svetainėmis, tačiau jų informacija buvo problemiška, nes dažnai skyrėsi vardų kilmės aiškinimai, įvairavo romanų kalbų vardų formos (žr. <http://www.behindthename.com/>, <http://www.20000-names.com/> ir kt.).

Sugretinus LVKŽ ispaniškais laikomų vardų kilmės aiškinimus su kitų žodynų informacija pastebėta, kad kai kuriais atvejais ji skiriasi. Todėl renkant ispaniškus asmenvardžius remtasi keliais šaltiniais, ypač DNP. Dėl to atsisakyta prie ispaniškų vardų priskirti germanų kalbų pamatą turintį vardą *Ármandas*, kurį LVKŽ 59 laiko ispanišku vardu, nes pagal DNP 97–98, GVN 65 jis būdingas ne tik ispanų, italų ar kitoms romanų kalboms, tačiau yra susidaręs prancūzų kalboje⁷. Vardus *Benitas*, *Benità* pasirinkta laikyti tik ispaniškais vardais, nors LVKŽ 74 juos priskiria prie ispaniškų ir itališkų vardų, nes DNP 145–146, GVN 77–78 teigiama, kad šie vardai susiformavo būtent ispanų kalboje⁸. Atrodo, kad *Elmýros* vardu LR pilietės XX a. galėjo būti pavadintos ne tik todėl, kad vardas paplito Europos kalbose iš ispanų kalbos, kur susidarė sutrumpėjęs germaniškam vardui (žr. DNP 263, GVN 138), bet Lietuvoje galėjo plisti ir iš Rusijos, kur XX a. pradžioje tapo vardu santrumpa iš rus. *электрификация мира* (Суперанская 2003: 451). Kadangi šis vardas turi kelis skirtingus kilmės šaltinius, todėl jo negalima priskirti tik prie ispaniškų vardų. Dar iš LVKŽ ispaniškais ir itališkais vadinamų vardų problemiškas pasirodė *Ferdinándo* vardas: kai kurie autoriai (Grzenia 2006: 125–126; Суперанская 2003: 327–328; Tanet, Hordé 2000: 179–180), vertindami sudedamąsias dalis, jį laiko germanišku, GVN 155 autoriai – iš ispanų kalbos paplitusiu germanišku vardu, o DNP 313–314 autoriai – lotynizuotu germanų kilmės vardu, perimtu į romanų kalbas. Kadangi šis vardas nesusidarė ispanų kalboje, dėl to jo atsisakyta. Taigi dėl manomos kitos kilmės *Ármando* (*Ařmondo*), *Elmýros* ir *Ferdinándo* vardai neaptariami, nes nelaikomi ispaniškais asmenvardžiais.

Prie adaptuotų ir sugramatintų ispaniškų vardų asmenvardžiai priskirti laikantis kriterijų. Pirmiausia atrinkti iš ispanų kalbos leksikos atsiradę vardai ir ieškota ispaniškos formos vardų. Nustačius atvejus, kai ta pati asmenvardžio kamieno forma būdinga kelioms romanų kalboms, tų vardų atsisakyta. Dėl to netirtas, pvz., germaniškos kilmės iš romanų kalbų paplitęs vardas *Raùlis* ir jo variantai, nes jį galima sieti su isp., it., port. *Raul*, pranc. *Raoul*. Neįtraukti vardai, pvz., *Grasiēlė*, kuris padarytas pagal vienodai tariamą lotyniškos kilmės isp., port. vardą *Graciela*, *Leònsija*, kuris siejamas su graikiškos kilmės vienodai tariamu isp., port. vardo *Leoncia* formomis, *Arnáldas*, kuris yra vienodai tariama germaniško vardo isp., it. vardo *Arnaldo* forma, *Āroldas*, kuris kilo iš vienodai tariamų to paties vardo, plg. it. *Aroldo*, isp. *Haroldo*, formų, ir kt.

⁵ Atskirais atvejais vardų kilmė ir formos dar tikrinta iš Albaigès 2008, 2011; Vázquez de Haro 2008, tačiau šių leidinių nei turinys, nei apimtis neprilygsta minėto žodyno turiniui.

⁶ Dėl šio aspekto dar peržiūrėtas ir Lenkijoje autorių kolektyvo išleistas vardų formų žodynas (žr. SI).

⁷ Tokios nuomonės yra ir kitų vardų žodynų autoriai, pvz., Grzenia 2006: 60; Tanet, Hordé 2000: 52–53 ir kt.

⁸ Kitose kalbose *Benito* vardas išplito po 1930 m. dėl italo Benito Musolinio asmenybės kulto (GVL 77–78).

Dalis asmenvardžių gali būti gretinami ne tik su keliomis romanų kalbų vardų formomis, bet juos galima kildinti iš kitų slavų ar germanų kalbų, kurios artimesnės geografiškai ar kultūriškai. Tokiais laikytini, pvz., vardai *Patrìsija*, kuri sietina ne tik su taip pat tariamu isp., pranc. *Patricia*, port. *Patrícia*, bet ir su angl. *Patricia* vardo forma, *Ilàrija*, sietina ne tik su isp. *Hilaria*, port. *Hilária*, it. *Ilaria*, katal. *Hilària*, bet ir su rus. *Ilarija* formomis, ir kt. Taigi straipsnyje nagrinėjami tie ispaniškos formos vardai, kurie atsirado tik iš ispanų kalboje vartojamų formų.

Taip pat atsakyta aptarti ir ne vieną kilmės aiškinimą turinčius asmenvardžius, kurių ispaniška kilmė ar forma yra antroji vardo aiškinimo galimybė lietuvių vardyno kontekste. Todėl, pvz., neįtraukti vardai *Reinà*, kuris ispanų kalboje yra lotyniškos kilmės vardo *Reginà* forma, plg. isp. *Reina*, nes jis gali būti laikomas ir vokiečių dvikamienių vardų, turinčių kamieną *rein-*, trumpiniu; *Luisà*, nes sietinas ne tik su isp. *Luisa*, bet ir su *Luìsas*, vartojamu anglų kalboje, plg. angl. *Louis*, forma; *Lòrensas*, atsiradęs ne tik iš isp. *Lorenzo*, bet ir iš taip pat tariamo angl. *Lawrence* vardo ir kt.

Teko spręsti klausimą, kaip skirti ispanų kalboje atsiradusius trumpinius, nes pasirinkti tirti tie trumpinių kilmės asmenvardžiai, kurie susidarė ar vartojami tik ispanų kalboje. Pasitaisius skirtingose kalbose vartojamiems vienodiems trumpinių kamienams, kurių pamatas gali būti ir keli skirtingi vardai, tų trumpinių atsisakyta. Todėl neįtraukti trumpiniai, pvz., *Benà*, kuris gali būti aiškinamas atsiradęs keliose kalbose iš kelių skirtingų vardų *Benediktà*, *Benignà*, *Benità*, *Benonà* ir kt.; *Dòlfas*, sietinas ne tik su isp., port. *Dolfo*, bet ir su angl. *Dolf*, kurie yra germaniško vardo *Ādolfas* trumpiniai; *Réjus*, kuris gali būti ne tik siejamas su apeliatyvinės kilmės isp. *Reyes*, port. *Reis*, bet ir laikomas germaniško vardo *Ráimundas* trumpiniu, vartojamu ispanų ir anglų kalbose, plg. isp. *Rey*, angl. *Ray*, ir kt.

Iš priesaginių asmenvardžių pirmiausia buvo atrinkti vardai, sudaryti su ispanų kalbai būdingais deminutyviniais formantais, plg. lie. *-eta(s)*, *-ita(s)*, *-ina(s)*, žr. NGLE 62, pvz., *Benitas*, *Lolità* ir kt. Kaip pastebėjo Jonas Klimavičius (2004: 20–22), vardų su šiais baigmenimis lietuvių kalboje galima aptikti nemažai, dėl to skiriant ispaniškus vardus nesiremta vien forma, o kreiptas dėmesys ir į kalbą, kurioje tas vardas susidarė. Todėl suradus šaltiniuose patvirtinta, kad minėtų priesagų deminutyvai susidarė vien ispanų kalboje, pvz., *Adelità*, *Rosarità*, *Nanditas*, tik tada asmenvardžiai traukti į tyrimą. Kai kuriais atvejais priesaginiai vardai skirti sąlygiškai, nes ir lietuvių kalboje prie vardo kamieno galėjo būti pridėta, pvz., priesaga *-ita*, ir taip sukurtas vardas.

Taigi apibendrinant teigtina, kad Lietuvoje iš ispanų kalbos atėję vardai tyrėjų dėmesio nėra sulaukę, nors dalis asmenvardžių minimi LVKŽ ar darbuose, kai aptariami vardų vartojimo klausimai. Siekiant atskirti LR piliečiams duotus ispaniškus vardus susidurta su pagrindine problema – dalis ispanų kalboje vartojamų vardų formų sutampa su kitose romanų ar kitose kalbų šeimose vartojamomis asmenvardžių formomis. Todėl skiriant adaptuotus ir sugramatintus ispaniškus vardus pasirinkta tirti tik iš ispanų kalbos leksikos kilusius vardus ir tas jų formas, kurios būdingos vien ispanų kalbai. Tiriant vardus remtasi ne tik jų kilme ar vartojimo ispanų kalboje polinkiais, bet dar papildomai žiūrėta, kur gimusiam vaikui duotas vardas – Lietuvoje ar ispanakalbėje šalyje.

ISPANIŠKOS KILMĖS VARDAI

Ispaniškos kilmės vardais laikomi asmenvardžiai, kurie kilo iš ispanų kalbos leksikos. Įvertinus šios kilmės vardus pagal jų pamatą matyti, kad 1991–2010 m. daugiausia duota apeliatyvinių asmenvardžių. Tokie yra mergaičių vardai *Abrilė* 3, plg. isp. *Abril* < isp. *abril* „balandis“; *Alòndra* 2 (1), plg. isp. *Alondra* < isp. *alondra* „vyturys“⁹; *Bėja* 1, plg. isp. *Bella* < isp. *bella* „daili, graži“¹⁰; *Blánka* 1, plg. isp. *Blanca* < isp. *blanca* „balta“; *Bonità* 1 < isp. *bonita* „graži“¹¹; *Doloresà* 5, plg. isp. *Dolores* < isp. *dolor* „sielvartas, atgaila“; *Esmerálda* 8 (3), plg. isp. *Esmeralda* < isp. *esmeralda* „smaragdus“; *Gitanà* 245 (2) < isp. *gitana* „romė“; *Iglèsija* 1, plg. isp. *Iglesia* < isp. *iglesia* „bažnyčia“¹²; *Konsuelà* 6, plg. isp. *Consuelo* < isp. *consuelo* „paguoda, nusiramimas“; *Mersedesà* 1, plg. isp. *Mercedes* < isp. *merced* „malonė, dovana“; *Milagrà* 6, plg. isp. *Milagros* < isp. *milagro* „stebuklas“; *Morenà* 1 < isp. *morena* „tamsiaplaukė“¹³; *Palomà* 2, plg. isp. *Paloma* < isp. *paloma* „balandis“; *Pilarà* 1, plg. isp. *Pilar* < isp. *pilar* „kolona; indas, dubuo“; *Sagràrija* 1, plg. isp. *Sagrario* < isp. *sagrario* „šventovė“. Daugelis šių vardų Ispanijoje siejami su vietos šventųjų įvardijimais, pvz., *Konsuelà* ir plg. *Nuestra Señora del Consuelo*, *Sagràrija* ir plg. *Nuestra Señora del Sagrario* ir kt.

Apeliatyvinių ispaniškos kilmės asmenvardžių duota ir berniukams. Tai vardai *Esmeráldas* 1, *Gitànas* 5, greičiausiai Lietuvoje padaryti iš dažnesnių moterų vardų *Esmerálda* ir *Gitanà*, bei *Morènas* 1, plg. isp. *Moreno* < isp. *moreno* „tamsiaplaukis“, užfiksuotas ispanų pavardėje (plg. isp. pvd. *Moreno*, DAE 532).

Apeliatyvinės kilmės vardams priskirtinas ir vardas *Rosarà* (1), greičiausiai Lietuvoje perdarytas iš isp. *Rosario* ir sietinas su isp. *rosario* „rožynas, (bažn.) rožinis“. Taip pat duota ir ispanų kalboje susidariusių priesaginių vardų, kurių pamatas – ispaniškos kilmės apeliatyviniai asmenvardžiai, tai vardai – *Dolorità* 2, plg. isp. *Dolorita* < isp. *Dolores*, plg. lie. *Doloresà*; *Rosarità* 1, plg. isp. *Rosarita* < isp. *Rosario*, plg. lie. *Rosarà*.

Iš kitokio pamato vardų 1991–2010 m. LR vaikams duoti vietovardinės kilmės ispaniški asmenvardžiai. Tai nuo XX a. pradžios vartojimo tradiciją turintys vardai *Ksaverà* 8 (1), *Ksavèras* 14 (3), plg. isp. *Javiera*, *Javier*, kurių pamatas yra baskiškos kilmės vietovardis *Ksavèras*, plg. isp. *Javier*, ir *Ksavèrija* 4, padarytas iš vyro vardo *Ksavèrijus*, kilusio iš lotynizuotos vardo isp. *Javier* formos, plg. isp. *Xaverius*. Kiti šios kilmės vardai yra *Arasèlè* 1, plg. isp. *Araceli*, sietinas su vietovardžiu *Araceli*; pastaraisiais metais į lietuvių kalbą iš naujo perimtas *Chavièras* 1, plg. isp. *Javier*, siejamas su minėtu vietovardžiu isp. *Javier* (žr. lie. *Ksavèras*), ir *Sevilè* 1 (2), plg. isp. *Sevil*, *Seville*, siejamas su miesto *Sevilija* (isp. *Sevilla*) vardu.

Vardyne yra ir trumpinių, atsiradusių iš ispaniškos kilmės vardų. Vienas tokių yra priesaga išplėstas trumpinių kilmės vardas *Lolità* 131 (5), plg. isp. *Lolita*, kurio pamatas tiriamuoju laiku duotas trumpinys *Lolà* (1), plg. isp. *Lola*, kilęs iš ispaniško moters vardo *Doloresà*. Čia minėtinas ir *Diègas* 1, plg. isp. *Diego*, atsiradęs sutrumpinus ir perdurbus avd. *Santjãgas*¹⁴.

⁹ Šis vardas gali būti laikomas kontrakciniu trumpiniu, atsiradusiu ispanų kalboje iš isp. *Alejandra* (Gómez 2005: 27).

¹⁰ Vardą *Bėja* galima laikyti ir trumpiniu, atsiradusiu arba italų kalboje iš vardo *Isabella*, arba anglų kalboje iš vardų *Arabella*, *Annabella* (DNP 143).

¹¹ Šis vardas ispanakalbėse šalyse nėra vartojamas, jis yra paplitęs iš JAV (GVN 86).

¹² Šis vardas greičiausiai atsirado dėl populiarių ispanų dainininkų Chulijaus Iglėsijaus (*Julio Iglesias*), Enrikės Iglėsijaus (*Enrique Iglesias*) pavardės ir dėl to čia skirtinas sąlygiškai, plg. isp. pvd. *Iglesia*, *Iglesias* (DAE 429).

¹³ Šis asmenvardis kaip vardas Ispanijoje nėra vartojamas ir greičiausiai išplito iš italų, o šie jį perėmė iš ispanų (GVN 305).

¹⁴ Pagal DNP 120 yra ir kitas vardo kilmės aiškinimas: šio vardo pamatas yra keltiškas.

Kitų ispaniškos kilmės vardų atsirado sudūrus skirtingos kilmės (asmenvardžių, jų trumpinių ar apeliatyvų) kamienus. Tokie yra vardai *Anālija* 1, plg. isp. *Analía*, susidaręs ispanų kalboje iš vardų *Anà* (plg. isp. *Ana*) ir *Lijà* (plg. isp. *Lía*); *Anabelà* 2, *Anabèlè* 2, plg. isp. *Anabel*, ispanų kalboje atsirado sudūrus vardus *Anà* (plg. isp. *Ana*) ir *Izabèlè* (plg. isp. *Isabel*)¹⁵; *Marisà* (1), plg. isp. *Marisa*, sudūrus vardus *María* (plg. isp. *María*) ir *Luisa* (plg. isp. *Luisa*). Panašios struktūros yra ir *Santjāgas* 3, plg. isp. *Santiago*, ispanų kalboje atsiradęs suaugus lot. *sanctus* „šventas“ ir isp. trumpiniui *Iagus*, kurio pamatas yra vardas *Jokūbas* (isp. *Iacobus*). Tokie sudurtiniai vardai, kurių antroji dalis yra kokio nors vardo trumpinys, būdingi ispanų vardynui (žr. Рылов 2010: 41).

Iš aptartų vardų statistikos matyti, kad tiriamuoju laikotarpiu ispaniškos kilmės vardai buvo dažniau suteikti mergaitėms nei berniukams. Taip pat 1991–2010 m. mergaitėms duotų ispaniškų vardų pamatas yra įvairesnis nei berniukų vardų.

Remiantis 2006 m. duomenimis, ispaniškos kilmės vardai Lietuvoje pradėti vartoti skirtingu laiku. Dalis 1991–2010 m. paplitusių vardų vaikams duodami jau nuo antro XX a. dešimtmečio pradžios, tai vardai *Ksavèras*, *Ksaverà* ir *Ksavèrija*. Šiais vardais Lietuvoje daugiausiai vadinta XX a. 3–5 dešimtmečiais, o jų paplitimas XX a. pradžioje sietinas su šventųjų vardų davimo tradicija, nes *Ksavèro* vardas Lietuvoje gerai žinomas dėl Šv. Pranciškaus Ksavero.

Iki 1941 m. lietuvių vardyne paplito vardai *Doloresà*, *Lolità*, iš kurių *Lolitos* vardas itin dažnas tapo 7-tą dešimtmetį, pasirodžius Vladimiro Nabokovo romanui *Lolita* ir pagal jį pastatytam to paties pavadinimo filmui. Prie šio laikotarpio asmenvardžių sąlygiškai priskirtas ir iki 1941 m. Urugvajaus lietuvei duotas *Alòndros* vardas, kuriuo nuo 1998 m. pradėtos vadinti ir Lietuvoje gimusios mergaitės, kai pasirodė to paties pavadinimo meksikiečių serialas.

Taigi 1991–2010 m. dažnesni ispanų kilmės vardai *Doloresà* 5, *Ksavèras* 14 (3), *Ksaverà* 8 (1), *Ksavèrija* 4, *Lolità* 131 (5), iki 1941 m. paplitę Lietuvoje, jau yra tapę lietuvių vardyno dalimi – jais nuolat vadinami vaikai (dažniausiai Lietuvoje gimę lietuviai) ir vėlesniais dešimtmečiais, jie įtraukti į LVKŽ. Vardu *Alòndra* 2 (1) pavadintų mergaičių Lietuvoje vėl atsiranda XX a. pabaigoje, kas rodo, kad vardynas atnaujinamas vaikams suteikiant vardus, kurie XX a. pradžioje buvo žinomi iš išeivių vardyno, o nuo XX a. pabaigos plinta iš televizijos.

Sovietmečio Lietuvoje pradėti duoti ispaniškos kilmės vardai *Blánka*, *Bonità*, *Dolorità*, *Esmerálda*, *Gitanà*, *Gitānas*, *Konsuelà*, *Lolà*, *Morenà*, *Morènas* ir *Sevilè*, iš kurių naujesni yra *Morènas*, paplitę Lietuvoje nuo 7-to, *Blánka*, *Morenà*, *Sevilè* – nuo 8-to XX a. dešimtmečių. Čia sąlygiškai priskirtina ir *Marisà*, sovietmečiu duota Pietų Amerikoje gimusioms mergaitėms. Dėl XX a. pradžios duomenų stokos negalima dalies vardų priskirti ankstesnio laikotarpio asmenvardžiams, bet įmanoma spėti, kad, pvz., *Esmeráldomis* mergaitės vadintos anksčiau nei 1941 m., nes Viktoro Hugo (Victor Hugo) kūriniai, iš kur šis vardas išplito, Lietuvoje versiti nuo XX a. 2-o dešimtmečio. Kiti vardai galėjo būti duoti siekiant išskirtinumo ar dėl patikusio jų skambesio.

Sovietmečiu pradėti vartoti ispaniškos kilmės asmenvardžiai 1991–2010 m. yra įvairaus populiarumo: iš visų dažnumu išsiskiria *Gitānos* 245 (2) vardas, buvęs itin dažnas Lietuvoje 7–8 XX a. dešimtmečiais¹⁶, kiek daugiau pasitaiko vaikų, pavadintų *Esmeráldos* 8 (3), *Gitāno* 5, *Konsuèlos* 6 vardais, o kiti vardai vaikams duoti 1 ar 2 kartus. Visus šiuo laikotarpiu pradėtus

¹⁵ Vardo *Anabel* kilmė gal būti aiškinama ir kitaip: jis gali būti laikomas lot. vardo *Amabel* perdirbiniumi (GVL 59).

¹⁶ Iš viso jis duotas daugiau nei 4200 LR piliečių. Kadangi kalbininkai šį vardą kritikavo dėl neigiamų asociacijų, kurias sukelia pamatinis su romų tautovardžiu siejamas apeliatyvas, todėl aišku, kad tuo metu buvo žinoma, kokie svetimvardžiai duoti tuo laiku gimusiems vaikams.

duoti vardus sieja bendras bruožas: ir 1941–1990, ir 1991–2010 m. jais dažniausiai vadinti Lietuvoje gimę lietuvių tautybės vaikai.

Taigi 1941–1990 m. pradėti vartoti ispaniškos kilmės vardai yra prigiję lietuvių vardyne ir formuojasi jų vartojimo tradicija. Duoti vaikams šiuos vardus 1991–2010 m. galėjo paskatinti literatūra ir televizija, pvz., *Konsuelomis* mergaitės galėjo būti vėl pradėtos vadinti 1993 m. išvertus Žorž Sand (George Sand) romaną *Konsuela*, o kiti vardai, pvz., *Blánka*, *Esmerálda*, *Morenà*, *Morènas*, galėjo plisti dėl serialų herojų ar juos sukūrusių aktorių vardų ir pavardžių. Matant 1991–2010 m. duotą vardą *Marisà* pridurtina, kad sovietmečiu (kaip ir ankstesniu laikotarpiu) vardų įvairovei įtakos turėjo išeiviai: Pietų Amerikoje gimusių mergaičių asmenvardžiai pildė LR piliečių vardyną naujais vardais, kuriais XX a. pabaigoje buvo pradėti vadinti ir Lietuvoje gimę vaikai.

Iš sovietmečiu Lietuvoje išplitusių ispaniškų asmenvardžių, išskyrus vardą *Lolà*, nurodoma tik kaip trumpinį prie vardo *Lolità*, nei vienas vardas neįtrauktas į LVKŽ. Todėl spėtina, kad LVKŽ naujais svetimvardžiais neplėstas greičiausiai siekiant išlaikyti savos, krikščioniškos kilmės vardų ar tarpukariu paplitusių svetimvardžių davimo tradicijas.

Naujausiais ispanų kilmės vardais laikytini iki 1991 m. neduoti asmenvardžiai *Abrilè*, *Anabelà*, *Anabèlè*, *Anàlija*, *Arasèlè*, *Béja*, *Chavièras*, *Diègas*, *Esmeráldas*, *Iglèsija*, *Mersedesà*, *Milagrà*, *Palomà*, *Pilarà*, *Rosarà*, *Rosarità*, *Sagràrija* ir *Santjāgas*, iš kurių kiek dažnesnis yra *Milagrà*, o kiti vardai 1991–2010 m. gimusiems vaikams duoti 1–3 kartus. Iš šių vardų nei vienas nėra minimas LVKŽ, nors jais dažniausiai taip pat vadinti Lietuvoje gimę vaikai, kurių daugelis yra lietuviai, ir tik *Iglèsijos* vardu pavadinta užsienio lietuvė. Dalis 1991–2010 m. Lietuvoje paplitusių vardų greičiausiai atsirado dėl televizijos įtakos, pvz., *Chavièras*, *Diègas*, *Mersedesà*, *Milagrà*, *Palomà*, *Pilarà*, *Santjāgas* yra paskutinį XX a. dešimtmetį ir XXI a. pradžioje rodytų serialų herojų vardai. *Mersedesà* dar galėjo pavadinti mergaitę ir pagal 1998 ar 2005 m. perleisto Aleksandro Diuma (Alexandre Dumas) romano *Grafas Montekristas* ar pagal jį sukurto filmo veikėjos vardą.

Pridurtina, kad 1991–2010 m. vardyne pasitaikė ir keturi perdirbti ispaniški asmenvardžiai *Esmirálda* 7 (3), *Esmiráldas* 1, *Kseverà* 1, *Kseveras* 2. Dalies asmenvardžių formos Lietuvoje atsirado ir pradėtos vartoti tuo pačiu laiku kaip ir pagrindinės vardų *Esmerálda* (sovietmečiu) ar *Ksavèras*, *Ksaverà* (iki 1941 m.) formos, tik vardas *Esmiráldas* žinomas nuo sovietmečio. Vardus *Kseverà*, *Kseveras* laikant tarminėmis rytų aukštaičių formomis (žr. LVKŽ 206), galima teigti, kad tarminių formų tradicija gyva ir XX a. pabaigoje – XXI a. pradžioje. Vis dėlto *Esmirálda* yra kiek dažnesnė nei kiti vardai, todėl spėtina, kad dalis mergaičių galėjo būti pavadintos *Esmiráldomis* nusiklausius tarinant šį vardą iš to paties pavadinimo serialo, rodyto tiriamuoju laiku. Dėl to keltina mintis, kad laikui bėgant keičiasi kai kurių vardų statusas: dalis vardų, anksčiau laikyti tarminėmis formomis, pastaraisiais metais gali tapti iškreiptomis vardų formomis.

Taigi apibendrinant teigtina, kad iš ispaniškos kilmės vardų daugiausia yra apeliatyvinių asmenvardžių, taip pat pasitaiko vietovardinių, trumpinių, sudurtinių vardų. Didžioji dalis skirtingu laiku išplitusių ispaniškų vardų visą XX a. dažniausiai buvo duoti Lietuvoje gimusiems lietuviams ir svarstant, kodėl šie vardai atsirado lietuvių vardyne, pirmiausia reikia matyti kitų kultūrų įtaką. Pridurtina, kad ispaniškos kilmės vardai, iki sovietmečio pabaigos duoti užsienyje gimusioms LR pilietėms, 1991–2010 m. pradedami duoti ir Lietuvoje gimusioms mergaitėms, kas rodo, kad šie vardai, būdingi kitakalbėms kultūroms, plinta ir Lietuvoje.

Populiariausi 1991–2010 m. duoti ispaniški vardai *Gitanà* 245 (2), *Lolità* 131 (5) buvo gerokai dažnesni sovietmečiu. Tai rodo, kad pastaraisiais metais šie vardai ir toliau duodami vaikams šalia kitų svetimvardžių. Dalis ispaniškų vardų, pradedant *Esmerálda*, paplito iš literatūros, vėliau – iš kino filmų, serialų. Pastebėta, kad per pastaruosius du dešimtmečius LR piliečių vardyne padaugėjo ispaniškos kilmės vardų kaip atskirų vienetų, bet ispaniškos kilmės vardų antplūdžio nėra, kadangi daugelis jų reti – duoti 1 ar 3 vaikams.

ISPANIŠKOS FORMOS VARDAI

Minėta, kad ispaniškos formos vardais laikomi tie asmenvardžiai, kurių kamienai susidarė ispanų kalboje. Jie atsirado dėl kalbos raidos pakitus įvairios kilmės asmenvardžiams, skirtingu laiku perimtiems iš kitų kalbų. Pasitaiko ir iš kitų kalbų patekusių vardų, kurių kamienai ispanų kalboje įgavo specifines formas, buvo sutrumpinti ar išplėsti priesagomis. Taigi ispaniškos formos vardai yra dvejopi: vieni susidarė ispanų kalboje, iš kurios paplito į kitas kalbas, o kiti atsirado romanų kalbose lotynizavus skirtingos kilmės asmenvardžius, tačiau dėl kalbos raidos ispanų kalboje įgavo savitas formas.

Įvertinus ispaniškos formos vardus pagal jų pamatą matyti, kad 1991–2010 m. duota nemažai asmenvardžių, kurie kilę iš germanų kalbų, tai moterų vardai *Elvyrà* 163 (6), plg. isp. *Elvira*; *Fernánda* 8 (3), plg. isp. *Fernanda*; *Florinda* 1¹⁷, plg. isp. *Florinda*, *Reinálda* 3, plg. isp. *Reinalda*; *Rosènda* 1, plg. isp. *Rosenda*; vyrų – *Elvyras* 1, plg. isp. *Elviro*; *Enrikè* 4 (2), plg. isp. *Enrique*; *Fernánda*s 15, plg. isp. *Fernando*; *Florinda*s 1¹⁸, plg. isp. *Florindo*; *Ramiras* 2, plg. isp. *Ramiro*; *Rodrìgas* 7, plg. isp. *Rodrigo*; *Rosènda*s 1, plg. isp. *Rosendo*. Taip pat viena Lietuvoje gimusi mergaitė pavadinta vardu, kuris atsirado iš ispanų kalboje susidariusio germaniškos kilmės vyro vardo, tai *Rodrìga* 1, plg. isp. *Rodrigo*, lie. *Rodrìgas*.

Kitų ispaniškos formos asmenvardžių pamatas yra krikščioniškos kilmės vardų, kurių dalis turi kitas įprastas lietuvių kalboje formas, variantai, iš ispanų kalbos naujai paskolinti lietuvių kalboje. Dalis ispaniškos formos asmenvardžių kildintina iš lotynų kalbos, tai moterų vardai *Domìnga* 9 (1), plg. isp. *Dominga* ir lie. *Dominykà*, *Domininkà*¹⁹; *Estelà* 188 (5), plg. isp. *Estela*; *Estréja* 45 (4), plg. isp. *Estrella*; *Oriana* 8 (1), *Orijana* 6, plg. isp. *Oriana*²⁰; vyrų – *Amãdas* 1, plg. isp. *Amado*; *Domìngas* 3, plg. isp. *Domingo* ir lie. *Dominykas*, *Dominiñkas*; *Estèlas* 1, greičiausiai susidaręs Lietuvoje iš moters vardo *Estelà*. Pasitaiko ir asmenvardžių, kurių pamatas yra graikų kalboje, tai moterų vardai *Agedà* 1, plg. isp. *Águeda* ir lie. *Agatà*, *Anchelà* 2, plg. isp. *Ángela* ir lie. *Angèlè*; *Anchelikà* 1, plg. isp. *Angélica*; *Inesà* 1001 (9), plg. isp. *Inés* ir lie. *Āgnè*; ir vyrų – *Alechãndras* 1, plg. isp. *Alejandro* ir lie. *Aleksãndras*; *Anchelikas* 1, plg. isp. *Angélico*. Čia minėtinas ir vardas *Inèsè* 1 (1), kuris greičiausiai padarytas iš vardo *Inesà*. Dar kiti vardai yra hebrajiškos kilmės, tai *Adãnas* 4, plg. isp. *Adán* ir lie. *Adõmas*; *Chèsus* 1, plg. isp.

¹⁷ *Florinda* 1 gali būti laikoma ir priesagos vediniu iš lotyniško vardo *Florà*, susidariusiu ispanų ir italų kalbose (GVL 159).

¹⁸ *Florindas* 1 gali būti laikoma ir priesagos vediniu iš lotyniško vardo *Flòras*, susidariusiu ispanų ir italų kalbose (GVL 159).

¹⁹ Čia ir toliau su nuoroda lie. teikiamos lietuvių kalboje vartojamos šių vardų formos, susidariusios iš anksčiau į lietuvių kalbą perimtų šių vardų formų.

²⁰ Šio vardo kilmė nėra visiškai aiški: jis yra arba priesagos *-ana* vedinys iš vardo *Oria*, kuris yra isp. vardų *Áurea* ar *Auria* forma (DNP 575), arba paprasčiausiai siejamas su lotynų kalbų leksika (GVN 322–323).

Jesús, ir lie. *Jėzus*; *Chimenà* 1²¹, plg. isp. *Jimena*, *Ximena* ir lie. *Simonà*; *Isabelà* 6 (4), plg. isp. *Isabel* ir lie. *Elzbieta*; *Isabèlè* 5 (2), plg. isp. *Isabel* ir lie. *Elzbieta*²²; *Karmenà* 2 ir plg. isp. *Carmen*.

Yra iš ispanų kalbos perimtų vardų, kurie į šią kalbą pateko iš kitų romanų kalbų. Toks yra 1991–2010 m. duotas vardas *Miréja* 2, plg. isp. *Mireya*, kurio pamatas yra prancūzų kalboje vartojama forma *Mireille*²³. Taip pat yra vardų, kurie yra asmenvardžių variantai, susidarę iš ispanų kalboje vartojamų vardo formų. Tai vardai *Ernánda* 2, plg. isp. *Hernanda*; *Ernándas* 15, plg. isp. *Hernando*, atsiradę iš ispanų kalboje vartojamų šių vardų formų, kurios yra vardų *Fernánda*, *Fernándas* variantai.

Kiti asmenvardžiai susidarę ispanų kalboje sutrumpinus ne romanų kilmės vardų kamienus. Tai trumpiniai, ispanų kalboje atsiradę iš deminutyvinių įvairios kilmės vardų formų: *Belità* 1, plg. isp. *Belita* > isp. *Anabelita*, *Isabelita* ir kt.; *Delità* 2, plg. isp. *Delita* > isp. *Adelita*, *Cordelita* ir kt.; *Lità* 1, plg. isp. *Lita* > isp. *Adelita*, *Carmelita* ir kt.; *Nanditas* 4, plg. isp. *Nandito* > isp. *Fernandito*; *Norità* 3²⁴, plg. isp. *Norita* > isp. *Eleonorita*, *Honorita* ir kt.; *Renità* 6, plg. isp. *Renita* > isp. *Irenita*; *Sità* 3, plg. isp. *Sita* > isp. *Alfonsita*, *Inesita*, *Rosita* ir kt.; *Tonità* 1, plg. isp. *Tonita* > isp. *Antonita*. Trumpiniai *Gojà* 11 (2), plg. isp. *Goya*; *Gōjus* 10 (1), plg. isp. *Goyo*, susidarę iš isp. *Gregoria*, *Gregorio*, plg. lie. *Grigòrija*, *Grigòrijus*²⁵.

Asmenvardžiai, jų trumpinių kamienai ispanų kalboje plėsti ir deminutyvinėmis priesagomis²⁶. Tokie yra hebrajiškos kilmės vardai *Anità* 44 (8)²⁷, plg. isp. *Anita* < isp. *Ana*; *Gabrielità* 1, plg. isp. *Gabrielita* < isp. *Gabriela*; iranietiškos kilmės vardas *Esterità* 1, plg. isp. *Esterita* < isp. *Ester*; taip pat graikiškos kilmės vardai *Andresitas* 1, plg. isp. *Andresito* < isp. *Andrés*; *Melisità* 1, plg. isp. *Melisita* < isp. *Melisa*; lotyniškos kilmės vardai *Almità* 1, plg. isp. *Almita* < isp. *Alma*; *Emilità* 4, plg. isp. *Emilita* < isp. *Emilia*; *Leonità* 1, plg. isp. *Leonita* < isp. *Leona*. Dar yra priesaginių germaniškos kilmės vardų: *Adelità* 2 (1)²⁸, plg. isp. *Adelita* < isp. *Adela*; *Rosità* 228 (2)²⁹, plg. isp. *Rosita* < isp. *Rosa*; prancūziškos kilmės vardų: *Armandità* 3, plg. isp. *Armandita* < isp. *Armanda*; *Estelità* 2, plg. isp. *Estelita* < isp. *Estela*; *Lurdità* 7, plg. isp. *Lurdita* < isp. *Lurdes*.

Priesaginiai vardai *Benità* 234 (7), plg. isp. *Benita*; *Benitas* 9, plg. isp. *Benito*, ispanų kalboje funkcionuoja kaip atskiri savarankiški vardai, atsiradę sutrumpėjęs lotyniškiems asmenvardžiams, ir jų pamatu nurodomi lotyniški vardai (DNP 145–146). Minėtinas ir lotyniškos kil-

²¹ DNP 428 teikia ir baskišką šio vardo kilmės aiškinimą.

²² Lietuvoje šiuo metu nusistovėjęs, atrodo, iš prancūzų kalbos išplitęs vardo variantas *Izabèlè* (žr. LVKŽ 171), taip pat ir vėlesnis *Izabelà*.

²³ Šio vardo kilmė aiškinama dvejopai: arba laikomas vardų *Marijà*, *Miriam* vediniu, arba laikomas apeliatyvinio vardo deminutyviniu vediniu (DNP 532–533).

²⁴ Vardas *Norità* galėjo atsirasti ir iš germaniškos kilmės trumpinio *Norà*.

²⁵ Vardai *Gojà*, *Gōjus* galėjo atsirasti ir juos siejant su *gojus* „nedidelis, gražus miškelis, giraitė“, nors šis žodis ir neteiktinas vartoti bendrinėje kalboje.

²⁶ Jau minėta, kad šių vardų skyrimas yra sąlygiškas, nes nepriklausomai nuo to, ar ispanų kalboje yra deminutyvine priesaga išplėstas vardas, asmenvardžiai galėjo atsirasti minėtomis priesagomis praplėtus vardus ar jų trumpinius lietuvių ar kitose kalbose.

²⁷ Lietuviai šios formos vardą XX a. pradžioje galėjo perimti iš latvių kalbos, prie vardo *Anà* pridėjęs priesagą (žr. Siliūš 1990: 59). Dar šis vardas gali būti laikomas ir vokiečių kalboje vartojamo vardo *Juanità* trumpiniu (GVL 58).

²⁸ Рылов (2010: 46) teigia, kad ši germaniškos kilmės vardo *Adelà* deminutyvinė forma dažniausiai vartojama Pietų Amerikoje.

²⁹ Šį vardą galima laikyti ir germaniškų vardų *Rozalinda*, *Rozamunda* trumpiniu, išplėstu priesaga (DNP 646).

mės vardas *Felisità* 1, plg. isp. *Felicita* < isp. *Felicia*, kuris su baigmeniu *-é* greičiausiai buvo padarytas lietuvių kalboje iš taip tariamo ispanų kalboje vartojamo vardo.

Taigi ispaniškos formos vardai 1991–2010 m. dažniau suteikti mergaitėms nei berniukams, ir deminutyvines priesagas turintys mergaičių vardai yra dažnesni nei berniukų. Į lietuvių kalbą iš ispanų kalbos perimami ne tik vardai, jų trumpinių kamienai, išplėsti deminutyvinėmis priesagomis *-ita(s)*, bet plinta ir trumpiniai, kurių kamienais tapo deminutyvines priesagas turinčių vardų baigmenys.

Dalis aptartų vardų duoti LR piliečiams iki 1941 m. Vieni jų yra vardai *Benità, Elvyrà, Inesà*, dažni tiriamuoju laikotarpiu, vartoti per visą XX a. ir buvę gana populiarūs iki 1941 m. Šiais asmenvardžiais vadinti Lietuvoje gimę vaikai, dažniausiai lietuviai. Kiti asmenvardžiai *Almità, Anità, Elvỹras, Fernánda, Karmenà* ir *Rodrìgas*, išskyrus *Anìtos* vardą, išpopuliarėjusį 9-tame XX a. dešimtmetyje iš lietuvių videofilmo *Raudonmedžio rojus*, nebuvo dažni ir sovietmečiu, tačiau jais taip pat dažniausiai vadinti Lietuvoje gimę vaikai. Todėl teigtina, kad daugelio iki 1941 m. duotų ispaniškos formos vardų populiarumas XX a. ir XXI a. pradžioje išlieka panašus.

Jau minėta, kad *Benità, Elvyrà, Elvỹras, Fernánda, Inesà* ir *Rodrìgas* įtraukti į LVKŽ ir yra tapę pastovia vardyno dalimi. Tačiau iki 1941 m. Lietuvoje pradėtų vartoti asmenvardžių *Almità, Anità* ir *Karmenà* nėra LVKŽ. Tai greičiausiai aiškintina šių vardų retumu XX a. pirmoje pusėje. Kita vertus, LVKŽ autoriai *Almìtos, Anìtos* galėjo atsisakyti dėl to, kad jie yra svetimkilmiai priesaginiai vardai, kurių vengta traukti į LVKŽ. Vardas *Karmenà*, greičiausiai išplitęs Lietuvoje iš tarpukariu pastatytos Žoržo Bizè (Georges Bizet) operos *Karmen*, į LVKŽ galėjo būti neįtrauktas dėl herojės tautybės – ji buvo romė.

Kiti ispaniškos formos vardai paplito sovietmečiu. Dažniausi iš jų 1991–2010 m. buvo mergaičių vardai *Estelà, Estréja, Rosità*, retesni – *Benìtas, Domìnga, Ernándas, Fernánda, Fernándas, Gõjus, Orianà, Orijanà, Renità*. *Benìto* vardą tik sąlygiškai galima laikyti paplitusiu sovietmečiu, nes jis pirmą kartą duotas pačioje 5-to dešimtmečio pradžioje. Taip pat čia sąlygiškai priskirti ir *Domìngos, Fernándos* vardai, nes sovietmečiu jais pavadintos tik Pietų Amerikoje gimusios mergaitės. Dar 1991–2010 m. pradėti vadinti retokais, bet nuo sovietmečio vaikams duodamais vardais *Adelità, Belità, Delità, Emilità, Ernánda, Estelità, Inèsè, Lità, Norità, Ramìras* ir *Sità*.

Iš šių asmenvardžių naujausiais sovietmečio vardais laikytini *Adelità, Belità, Estréja, Orianà*, pradėti duoti nuo 8-to, taip pat *Delità, Gõjus, Orijanà, Sità* – nuo 9-to dešimtmečių, o daugelis kitų vardų pradėta duoti vaikams iki 7-to dešimtmečio pradžios. Nemažai minėtų vardų, tai – *Adelità, Belità, Benìtas, Delità, Domìnga, Emilità, Estelità, Estréja, Gõjus, Orijanà* ir *Ramìras*, sovietmečiu vaikams buvo suteikti kartą ir dalis jų yra dažnesni 1991–2010 m. Nuo šių vardų skiriasi *Rosità*³⁰ ir *Inèsè*³¹, sovietmečiu buvusios dažnesnės nei 1991–2010 m. Vis dėlto daugelį ispaniškos formos vardų sieja bendras bruožas: ankstesniais dešimtmečiais ir tiriamuoju laiku jie dažniausiai duoti Lietuvoje gimusiems vaikams.

Dabar sunku pasakyti, kodėl vaikai pradėti vadinti šiais vardais. Galima spėti, kad dalis jų galėjo būti duoti žavintis garsiais žmonėmis, pvz., *Domìnga* sieta su ispanų operos žvaigžde Plačidu Domingu (Plácido Domingo), *Ernándas* – su XVI a. pirmos pusės ispanų keliautoju ir konkistadoru Ernandu de Sotu (Hernando de Soto), *Fernándas* – su ispanų lenktynininku Fernandu Alonsu (Fernando Alonso), *Gõjus* – su ispanų dailininku ir grafiku Fransisku Goja

³⁰ Nors XX a. pabaigoje jo populiarumas ir padidėja.

³¹ Sovietmečiu *Inèsès* vardas galėjo plisti dėl latviškos Raimundo Paulo sukurtos dainos *Inese*.

(Francisco Goya) ir kt., ar literatūros kūrinių, pagal kuriuos vėliau statyti filmai, herojais, pvz., *Estelà* – su Čarlsu Dikensu (Charles Dickens) romano *Didieji lūkesčiai* viena iš veikėjų ir kt. Kiti svetimkilmiai ispaniškos formos vardai galėjo atsirasti ir reiškiant nuostatas dėl viliojančios, bet sovietmečiu draustos vakarų kultūros³², siekiant originalumo ir išskirtinumo.

Iš visų 1941–1990 m. pradėtų vartoti ispaniškos formos vardų LVKŽ pateikta *Benitas*, *Estelà*, *Fernándas* ir *Rosità*, iš kurių dažniausias – *Rosità*³³. Minėti moterų vardai, nuo 6-to dešimtmečio duoti mergaitėms, į LVKŽ galėjo būti įtraukti dėl jų dažnumo, o *Estèlos* vardas – ir dėl literatūros poveikio. Vyrų vardai galėjo būti įrašyti šalia moterų vardų *Benità* ir *Fernánda*, kurie buvo mergaitės duodami 1941 m., ir vėliau greičiausiai populiarėjo dėl LVKŽ įtakos. Kitų sovietmečiu duotų ispaniškos formos vardų LVKŽ nėra. Dalis jų 1941–1990 m. pradėti vartoti vėliau nei 7-tame dešimtmetyje ir buvo apyreičiai.

Dalis nuo sovietmečio žinomų vardų intensyviau pradedami duoti paskutiniaisiais XX a. dešimtmečiais – XXI a. pradžioje, tai vardai *Benitas*, *Domìnga*, *Ernándas*, *Estelà*, *Estréja*, *Oriana*, *Orijana*. Dar iš ispaniškos formos vardų, duotų 1941–1990 m., pastebėta, kad nuo 6-to dešimtmečio daugėja deminutyvines priesagas turinčių asmenvardžių, kurių skaičius ir įvairovė didėja kasmet. Taigi skirtingi ispaniškos formos vardai įsitvirtina lietuvių vardyne ir tampa vis populiarešni.

Kiti ispaniškos formos vardai paplito 1991–2010 m., tai mergaičių vardai *Anchelà*, *Anchelikà*, *Anchelikas*, *Armandità*, *Chimenà*, *Esterità*, *Felisità*, *Florìnda*, *Gabrielità*, *Gojà*, *Isabelà*, *Isabelè*, *Leonità*, *Lurdità*, *Melisità*, *Miréja*, *Rodrigà*, *Rosènda*, *Tonità*, berniukų – *Adānas*, *Alechándras*, *Amādas*, *Andresitas*, *Domìngas*, *Chèsus*, *Enrikè*, *Estèlas*, *Florìndas*, *Nanditas*, *Rosèndas*. Galima tik spėti, kad daugelis šio laikotarpio vardų plito iš tuo metu Lietuvoje rodytų serialų, kurtų ispanų kalba. Dar kiti vardai galėjo būti duoti sukūrus asmenvardžius, skirtus kitos lyties vaikams vadinti, pagal jau vartojamus ispaniškos formos vardus, pvz., *Estèlas* sukurtas šalia vardo *Estelà*, *Rodrigà* – šalia *Rodrigas*. Taip pat tėvams renkantis *Domìngo* ar *Gōjos* vardus įtakos galėjo turėti ne tik nuo sovietmečio duodami vardai *Domìnga* ir *Gōjus*, bet ir garsūs ispanų menininkai, dėl kurių galėjo atsirasti tų pačių kamienų vardai sovietmečiu.

Iš visų 1991–2010 m. duotų vaikų vardų *Adānas* 1, *Alechándras* 1, *Armandità* 1, *Enrikè* 1 (2), *Gojà* 2, *Isabelà* 5 (1), *Isabelè* 1 (1), *Lurdità* 1 duoti užsienyje gimusiems LR piliečiams, iš kurių dalis – Ispanijoje ir Portugalijoje³⁴. Taigi ispaniškos formos vardų inventorių pildomas ne tik Lietuvos, bet ir užsienyje gyvenančių LR piliečių, greičiausiai sekančių kitų kalbų vadyndynų madomis, asmenvardžiais. Vis dėlto minėti asmenvardžiai (išskyrus vardą *Alechándras*) duodami ir LR gimusiems vaikams, kas rodo, kad lietuvių vadyndynas tampa tarptautiškesnis, pildomas ir užsienyje vartojamais vardais.

Iš 1991–2010 m. pradėtų vartoti vardų matyti, kad ir toliau daugėja iki šiol lietuvių vardyne nefiksuotų ispaniškos formos vardų, turinčių deminutyvines priesagas. Taip pat Lietuvos gyventojai 1991–2010 m. atnaujina vadyndyną vaikams duodami iki šiol nevartotus ispaniškos formos vardus, iš kurių nei vienas neįtrauktas į LVKŽ.

Taigi LR piliečiams duodami ispaniškos formos vardai yra skirtingi: dalis jų yra ispanų kalboje susidarę įvairios kilmės vardai ar jų variantai, perimti į lietuvių kalbą. Kita dalis vardų yra krikščioniškos kilmės vardų variantai, turintys lietuvių kalbos atitikmenis. Perimta ir deminutyvinėmis priesagomis išplėstų įvairios kilmės vardų bei trumpinių, kurie susidarė iš priesagi-

³² Pvz., dėl tokių minčių žr. Čekanavičiūtė 2014.

³³ Iš viso *Rositos* vardas duotas daugiau nei 1000 mergaičių, o 1991–2010 m. – 228 (2) mergaitėms.

³⁴ Čia nurodyti skaičiai, žymintys keliems užsienyje gimusiems LR piliečiams šie vardai duoti.

nių ir nepriesaginių vardų. Daugeliu skirtingu laiku pradėtų duoti ispaniškos formos vardų visą XX a. dažniausiai vadinti Lietuvoje gimę lietuviai ir tik XX a. pabaigoje ir XXI a. padaugėja ispaniškos formos vardų, duotų užsienyje gimusiems LR piliečiams. Tačiau šiais vardais vadinti ir Lietuvoje gimę vaikai. Tai rodo, kad ir Lietuvoje plinta tie patys vardai, kurie būdingi kitoms kalboms ir kultūroms.

Patys dažniausi 1991–2010 m. ispaniškos formos vardai yra *Benità* 234 (7), *Eloyrà* 163 (6), *Inesà* 1001 (9), paplitę iki 1941 m., ir *Rosità* 228 (2), *Estelà* 188 (5) – vartoti nuo sovietmečio. Tai pirmiausia rodo, kad pastaraisiais metais ispaniškos formos vardai ir toliau duodami vaikams šalia kitų svetimvardžių. Spėtina, kad vaikams iki 1991 m. tėvai davė ispaniškos formos vardus ne tik iš literatūros, kino filmų, bet ir siekdami išskirtinumo, žavėdamiesi vakarų kultūra. 1991–2010 m. ispaniškos formos vardų padaugėjimas LR piliečių vardyne sietinas su tuo laiku pradėtais rodyti serialais, nors šie vardai ir neplinta masiškai.

IŠVADOS

LR piliečiai 1991–2010 m., šalia kitų naujųjų skolintinių vardų, vadinti adaptuotais ir sugramatintais ispaniškais asmenvardžiais. Dalis dažnai duodamų ispaniškų vardų įtraukta į LVKŽ, o kai kurie jų minimi aptariant vardų vartojimo klausimus. Atrenkant ispaniškus asmenvardžius siekta išskirti iš ispanų kalbos leksikos atsiradusius vardus ir vien iš ispanų kalbos perimtas įvairios kilmės asmenvardžių formas. Vis dėlto skirti šios kilmės vardus buvo problemiška, nes daugelis ispanų kalbos asmenvardžių sutapo su kitose romanų ar kitose kalbų šeimose vartojamomis vardų formomis. Pridurtina, kad ne visi LVKŽ autorių ispaniškais vadinti vardai yra šios kilmės, todėl atsisakyta ispaniškais laikyti *Ármando* (*Armondo*), *Elmýros* ir *Ferdinándo* vardus.

Iš 1991–2010 m. duotų ispaniškos kilmės vardų matyti, kad daugiausia yra apeliatyvinių asmenvardžių, taip pat pasitaiko vietovardinių, trumpinių, sudurtinių vardų. Viena dalis tirtu laikotarpiu duotų ispaniškos formos vardų yra ispanų kalboje susidarę įvairios kilmės vardai ar jų variantai, perimti į lietuvių kalbą. Kiti vardai yra krikščioniškos kilmės vardų variantai, turintys lietuvių kalboje vartojamus kitus atitikmenis, dar pasitaiko trumpinių ir deminutyvinių priešagomis išplėstų vardų. Ispaniškais vardais LR piliečiai nuosekliai vadinti per visą XX a., o šių vardų padaugėjo ir naujų vardų paplito XX a. pabaigoje – XXI a. pradžioje, nors jų masinio antplūdžio nėra.

Statistika rodo, kad 1991–2010 m. ispaniškos kilmės ir formos vardai buvo dažniau suteikti mergaitėms negu berniukams, taip pat deminutyvines priešagas turintys mergaičių vardai dažnesni nei berniukų. 1991–2010 m. mergaitėms duotų ispaniškų vardų pamatas įvairesnis už berniukų vardų pamatą. Dar iš ispaniškos formos vardų matyti, kad į lietuvių kalbą plinta ir trumpiniai, kurių kamienais tapo deminutyvines priešagas turinčių vardų baigmenys.

Daugelis ispaniškų vardų lietuvių vardyne pirmiausia atsirado iš literatūros, o vėliau – iš kino filmų, serialų. Todėl 1991–2010 m. duotų ispaniškos kilmės ar formos vardų padaugėjimas LR piliečių vardyne sietinas su šiuo laiku rodytais serialais, kurtais ispanų kalba³⁵. Kita

³⁵ Didelė dalis serialų herojų vardų nėra ispaniški: daugelis jų yra įprastų formų krikščioniškos kilmės vardai, paplitę Lietuvoje, pvz., *Marijà*, *Viktoras*, ir todėl galima tik subjektyviai spėti, kad jų pasirinkimą lėmė serialai. Apskritai šio žanro filmai dažnai galėjo būti tik viena iš priežasčių duodant vaikui tokį vardą.

priežastis, kodėl tėvai vaikams galėjo duoti ispaniškus vardus, tai buvo polinkiai vadinti retesniais, išskirtiniais svetimomis kilmės vardais ar sovietmečio laikų žavesys vakarų kultūra.

Daugeliu ispaniškų vardų visą XX a. dažniausiai vadinti Lietuvoje gimę lietuviai ir tik XX a. pabaigoje ir XXI a. padaugėjo ispaniškos formos vardų, duotų užsienyje gimusiems LR piliečiams. Tačiau ir užsienyje gimusiems LR piliečiams buvo duoti tie vardai, kuriuos šiuo laiku gavo ir Lietuvoje gimę vaikai. Tai rodo, kad ispaniški vardai Lietuvoje plinta veikiant kitoms kultūroms, o savitą LR piliečių vardyno dalį nuo XX a. pradžios sudaro ispanakalbiams kraštams būdingi ispaniški vardai.

LVKŽ skelbiami ispaniški vardai LR piliečiams dažniausiai duodami nuo XX a. pradžios ir tik keliais į LVKŽ įtrauktais vardais vaikai pradėti vadinti nuo sovietmečio. Tai rodo, kad LVKŽ siūlomi tik tie ispaniški vardai, kurie paplito Lietuvoje iki XX a. vidurio. Didžiosios dalies 1991–2010 m. duotų ispaniškų vardų nėra LVKŽ. Visus šiuos vardus, išskyrus *Anitą*, *Estréją*, *Gitaną*, *Gitānas*, sieja bendrybė – XX a. ir XXI a. pradžioje jie yra reti, kas greičiausiai ir buvo priežastis jų atsisakyti. Nemenka dalis į LVKŽ neįtrauktų vardų LR piliečiams pirmą kartą duoti nuo XX a. vidurio, tai turbūt rodo, kad LVKŽ autoriai atsisakė vėlesniu laikotarpiu plitusių vardų, nes norėjo išlaikyti tarpukariu paplitusių svetimvardžių davimo tradicijas.

LITERATŪRA

- Adaptuotų asmenvardžių ir vietovardžių galūnių rašymas. Prieiga internete: <http://www.vlkk.lt/lit/nutarimai/svetimvardziai/adaptavimas.html> (žiūrėta 2014 11 12).
- Albaigès J. M. 2008: *El gran libro de los nombres*, Barcelona: Planeta.
- Albaigès J. M. 2010: *Los nombres de moda*, Barcelona: De Vecchi.
- Albaigès J. M. 2011: *El libro de los nombres de niño y niña*, Barcelona: Integral.
- Ambrazas V. 2008: *Svetimų tikrinių vardų rašymas*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.
- Behind the Name. The etymology and history on first names. Prieiga internete: <http://www.behindthename.com/> (žiūrėta 2014 11 12).
- Čekana vičiūtė D. 2014. *Apie vardus*. Prieiga internete: <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2014-04-06-daile-cekanaviciute-apie-vardus/115863> (žiūrėta 2014 11 12).
- DAE – Faure R., Asunción Ribes M., García A. 2009: *Diccionario de apellidos españoles*, Madrid: Espasa Calpe.
- DNP – Faure R. 2008: *Diccionario de nombres propios*, Madrid: Espasa Calpe.
- Gómez T. 2005: *Todos los nombres* (red. Teodoro Gómez), Barcelona: Océano.
- Grzenia J. 2006: *Słownik imion* (red. Aleksandra Kubiak-Sokół), Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- GVN – Kohlheim R., Kohlheim V. 2007: *Das große Vornamenlexikon*, Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag.
- Ivašauskaitė R. 2014. Adeodatas, Gautuma, Alpis – tai lietuvių vaikų vardai. Keisčiausi tėvų pasirinkimai. Prieiga internete: <http://www.15min.lt/ji24/straipsnis/vaikai/adeodatas-gautuma-alpistai-lietuviu-vaiku-vardai-keisciausi-tevu-pasirinkimai-551-452468?cf=df> (žiūrėta 2014 11 12).
- Klimavičius J. 2004: Tarptautiniai žodžiai lietuviškoje reklamoje. – *Reklamos kalba*, Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 14–32.
- La Stella E. 2009: *Dizionario dei nomi di persona*, Bologna: Exegi.
- LVKŽ – Kuzavinis K., Savukynas B. 2003: *Lietuvių vardų kilmės žodynas*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.
- Maciejauskienė V. 1978: Ukmergiškių vaikų vardai. – *Mūsų kalba* 4, 14–17.

- Maciejauskienė V. 1989: Ne visi vardai puošia vardyną. – *Kalbos kultūra* 57, 82–86.
- Maciejauskienė V. 2004: Dar kartą apie lietuvių vardus. – *Kalbos kultūra* 77, 84–95.
- NGLE – Bosque I. 2009: *Nueva gramática de la lengua española. Morfología, Sintaxis* 1, Madrid: Real Academia Española.
- Piliečių vardų sąvadas. Prieiga internete: <http://www.vardai.vlkk.lt> (žiūrėta 2014 11 12).
- Salys A. 1983: *Rinktiniai raštai 2*, Roma: Katalikų mokslo akademija.
- SI – Janowowa W., Skarbek A., Zbijowska B., Zbiniowska J., 1975: *Słownik imion*, Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Siliņš K. 1990: *Latviešu personvārdu vārdnīca*, Rīga: Zinātne.
- Sinkevičiūtė D. 2011: Žvilgsnis į populiariausius pastarųjų penkerių metų vardus. – *Gimtoji kalba* 10, 3–9.
- Sinkevičiūtė D. 2011a: Nauji 2007–2010 m. lietuviškos kilmės vaikų vardai ir jų davimo polinkiai. – *Kalbos kultūra* 84, 214–229.
- Sinkevičiūtė D. 2014: Populiariausi 1991–2010 m. berniukų vardai ir jų davimo tendencijos. – *Gimtoji kalba* 6, 3–8.
- Sinkevičiūtė D. 2014a: Populiariausi 1991–2010 m. mergaičių vardai ir jų davimo tendencijos. – *Gimtoji kalba* 7, 3–8.
- Tanet Ch., Hordé T. 2000: *Dictionnaire des prénoms*, Montréal: Larousse.
- Vázquez de Haro C. 2008: *25.000 Nombres de bebé*, Barcelona: Robin Book.
- Рылов Ю. А. 2010: *Системные и дискурсивные свойства испанских антропонимов* (ред. Рылов Ю. А.), Воронеж: ВГУ.
- Суперанская А. В. 2003: *Словарь русских личных имён*, Москва: ЭКСМО.
- 20,000+ Names From Around the World! Prieiga internete: <http://www.20000-names.com/> (žiūrėta 2014 11 12).

Gauta 2014 11 19

SPANISH PERSONAL NAMES IN THE CONTEXT OF LITHUANIAN PERSONAL NAMES IN 1991–2010

S u m m a r y

The article presents adapted and grammatically corrected Spanish personal names given to the citizens of the Republic of Lithuania (hereafter – RoL) in 1991–2010. It was found out that part of the most common Spanish personal names were those included in the Etymological Dictionary of Lithuanian Personal Names, while some other Spanish personal names are mentioned in the discussion of personal names that are not recommended. The collection of personal names for the research was aimed at selecting names originating from Spanish lexis only and miscellaneous etymological forms of personal names derived solely from the Spanish language. However, it was problematic to distinguish between Spanish and other personal names as most of Spanish personal names coincided with the forms of personal names used in Roman languages or other language families.

Personal names of Spanish origin given to the citizens of the RoL in 1991–2010 show that appellative personal names account for the largest part; place names, abbreviations, compound personal names also occur. One group of personal names with a Spanish form in the period studied comprises personal names and their variants of different origin formed within the Spanish language. Other personal names are variants of personal names of Christian origin with different equivalents used in the Lithuanian language; abbreviations and personal names with diminutive suffixes also occur. Throughout the entire 20th century, Lithuanian citizens were given Spanish personal names, yet an increase in these personal names and the spread of new ones occurred in the late 20th and early 21st centuries, even though no massive influx has been observed.

Over the period in question, Spanish personal female names were more frequent than the male ones, and personal female names with diminutive suffixes were more frequent than the male ones. In 1991–2010, Spanish personal female names were more diverse in terms of their base form than the male ones. Currently, abbreviations with endings of personal names with diminutive suffixes at their base form have become widespread in Lithuania.

Spanish personal names had firstly emerged among the Lithuanian names from literature, then from cinema films, TV series. Therefore, an increase in the number of Spanish personal names given to the citizens of the RoL in 1991–2010 might have been related to Spanish TV series. Also, parents might have given Spanish personal names to their children with the purpose of giving a rare, distinct personal name of foreign origin or, in the Soviet times, because of admiration for the Western culture.

At different time periods throughout the 20th century, most of Spanish names were given to Lithuanians born in Lithuania; only in the late 20th and early 21st centuries there is an increase in personal names with a Spanish form given to the citizens of the RoL born abroad. It was found out that the citizens of the RoL born abroad were given the same personal names as children born in Lithuania. This shows that Spanish personal names have become widespread under the influence of other cultures, while starting from the early 20th century Spanish personal names characteristic to Spanish speaking countries form a unique part of the personal names of the citizens of the RoL; in the late 20th and early 21st centuries these names are integrated into the personal names given to children born in the RoL.

Spanish personal names included in the Etymological Dictionary of Lithuanian Personal Names (*Lith. Lietuvių vardų kilmės žodynas* – LVKŽ) were usually given to the citizens of the RoL starting from the early 20th century; some of personal names included in the LVKŽ were given to children starting from the Soviet times. However, the majority of Spanish personal names given in 1991–2010 are missing in the LVKŽ. All these personal names (except for *Anita*, *Estrėja*, *Gitana*, *Gitanas*) share the same feature – they were quite rare in the 20th century and in the early 21st century, which was probably why they were not included. It was noticed that a substantial part of personal names not included in the LVKŽ had been for the first time given to the citizens of the RoL starting from the

mid-20th century, which probably suggests that the authors of the LVKŽ rejected personal names widespread in the recent time period as they intended to preserve the traditions of giving foreign names widespread in the interwar period.

KEYWORDS: personal name, personal Spanish name, a personal name of Spanish origin, a personal name with a Spanish form, children's personal names

DAIVA SINKEVIČIŪTĖ

Vilniaus universiteto Baltistikos katedra

Universiteto g. 5, LT-01513 Vilnius

daiva.sinkeviciute@flf.vu.lt

VAIDA GRINIŪTĖ

Vilniaus universiteto Baltistikos katedra

Universiteto g. 5, LT-01513 Vilnius

vaida.griniute@gmail.com